
Suomen EU-politiikan suuntaviivat

SISÄLLYSLUETTELO

1. LÄHTÖKOHDAT

2. MILLAINEN EUROOPPA?

Turvallinen Eurooppa
Jakamaton Eurooppa
Avoin Eurooppa

3. SUOMEN LÄHIYMPÄRISTÖ

Pohjoismaat
Lähialueyhteistyö, Itämeren ja
Barentsin alueen yhteistyö

4. MILLAINEN UNIONI?

Toimintakykyinen unioni
Kansalaisten unioni

5. POHJOINEN ULOTTUVUUS

6. TALOUDELLINEN KEHITYS, SOSIAALINEN VASTUU, KULT- TUURI

Suomen EU-politiikan suuntaviivat

1. LÄHTÖKOHDAT

Jäsenyys Euroopan unionissa on itsenäisen Suomen historian merkittävimpiä ratkaisuja. Se on samalla mittava haaste koko suomalaiselle yhteiskunnalle. Suomi toimii unionissa rakentavasti, määrätietoisesti ja johdonmukaisesti etujensa puolesta. Tämä edellyttää sitä, että kansallinen toimintalinja ja kannat valmistellaan huolellisesti ja sovitetaan yhteen eri viranomaisten kesken. Mahdollisimman laaja kansallinen tuki Suomen peruslinjalle on edellytys onnistuneelle EU-politiikalle.

Euroopan unionin jäsenyys selkiinntää ja samalla vahvistaa Suomen kansainvälistä asemaa ja parantaa edellytyksiä huolehtia kansalaisten taloudellisesta ja sosiaalisesta hyvinvoinnista.

Unionin tavoitteina ovat tasapainoisen ja kestävä taloudellisen ja sosiaalisen edistyksen sekä jäsenvaltioiden kansalaisten oikeuksien ja suojan vahvistaminen. Hyväksymme nämä tavoitteet ja toimimme niiden saavuttamiseksi.

EU tarjoaa merkittävän uuden vaikutuskanavan kansallisten tavoitteidemme ja yhteisten eurooppalaisten päämäärien edistämiseksi. Jäsenyys EU:ssa ei muuta Suomen politiikan perinteisiä, hyväksikoettuja lähtökohtia, joita ovat omiksemme tuntemat arvot: parlamentaarinen demokratia, oikeusvaltioperiaate, tasa-arvo ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, markkinatalous, sosiaalinen oikeudenmukaisuus, kestävä kehityksen edistäminen sekä kansalaisten turvallisuus.

EU-jäsenyys aiheuttaa Suomelle ongelmiaakin, joiden ratkaisemiseen tarvitaan myös määrätietoista kansallista toimia.

Tämä selonteko on laadittu ottaen huomioon ne kannanotot, jotka hallitus on aiemmissa EU-jäsenyyttä koskevissa selonteissa ja tiedonannoissa esittänyt. Tässä esitettyä yleislinjaa hallitus täydentää tarpeen mukaan eri osa-alueita koskevilla selonteilla.

2. MILLAINEN EUROOPPA?

Turvallinen Eurooppa

Euroopan yhdentymisen tärkeimpänä historiallisena lähtökohtana oli pysyvän rauhan aikaansaaminen. Maanosan vakauden ja turvallisuuden lujittaminen on edelleen unionin keskeinen tehtävä.

Unionin jäsenmaat muodostavat kiinteän yhteisön, jonka turvallisuus on kaikkien jäsenvaltioiden yhteinen etu. Tässä suhteessa unionin jäsenyys vahvistaa myös Suomen kansainvälistä asemaa ja turvallisuutta.

Unionin yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka täydentää Suomen kansallista ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa ja tarjoaa Suomelle uusia välineitä kansallisen turvallisuutensa ja koko maanosan turvallisuuden vahvistamiseksi.

EU:n jäsenenä Suomi toimii erityisesti sellaisten uudentyyppisten uhkien poistamiseksi, jotka ovat nousseet etusijalle maanosan sotilaallisen ja poliittisen kahtiajaon väistyttyä. Näitä ovat mm. kansalliset ja etniset ristiriidat, hallitsemattomien pakolais- ja siirtolaisvirtojen mahdollisuus, ympäristö- ja ydinlaitosten turvallisuusongelmat sekä kansainvälistyvä rikollisuus.

Suomen tavoitteena on kehittää unionin yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa niin, että unionin toimintakyky ja uskottavuus paranevat erityisesti konfliktien ennaltaehkäisyyn ja kriisien hallinnan alalla. Tämä on Suomen näkökulmasta keskeinen kysymys unionin vuoden 1996 hallitustenvälisessä konferenssissa tällä alueella. Länsi-Euroopan unionin WEU:n tarkkailija-asema tarjoaa Suomelle mahdollisuuden seurata ja osallistua eurooppalaiseen keskusteluun ja yhteistyöhön näissä kysymyksissä.

Suomi liittyi unionin jäseneksi sotilaallisesti liittoutumattomana maana, jolla on itsenäinen ja uskottava puolustus. Liittoutumattomuus on vallitsevissa olosuhteissa perusteltu ratkaisu oman turvallisuutemme ja Pohjois-Euroopan vakauden ja turvallisuuden kannalta.

Kansalaisten turvallisuutta edistää myös unionin sisäisen turvallisuuden lisääntyminen. Vapaaseen liikkumiseen unionin sisällä voi liittyä kansainvälistä rikollisuutta, kuten huumekauppa ja muut rajat ylittävän rikollisuuden muodot, sekä laitonta maahanmuuttoa. Suomi osallistuu aktiivisesti näiden vastaiseen taisteluun unionin piirissä laajentuvalla yhteistyöllä.

Suomi suhtautuu myönteisesti ihmisten vapaan liikkuvuuden toteutumiseen unionimaiden välillä perustamissopimusten mukaisesti. Suomi muodostaa kantansa Schengenin sopimukseen sen pohjalta, miten tehokkaasti sopimukseen sisältyvät unionin ulkorajojen valvonta ja sisärajoilta poistuvia tarkastuksia korvaavat toimenpiteet saadaan toteutettua. Lähtökohtana on oltava myös, että pohjoismaainen passivapaus säilyy.

Jakamaton Eurooppa

Vain jakamaton Eurooppa on vakaa ja turvallinen. Maanosamme jakava elintasokuilu on saatava poistetuksi. Uusien sotilaallisten tai poliittisten jakolinjojen syntyminen Eurooppaan on estettävä.

Suomi tukee Baltian maiden kansainvälisen aseman vahvistumista ja niiden ponnisteluja kohti vakaata demokratiaa ja markkinataloutta. Suomi tukee Keski-Euroopan maiden ja Baltian maiden liittymistä EU:n jäseniksi niin pian kuin näiden maiden taloudellinen ja yhteiskunnallinen kehitys sen sallii. EU:n ja Baltian maiden välillä neuvoteltavat Eurooppa-sopimukset on saatettava valmiiksi lähikuukausien aikana. Laajenemisprosessin yhteydessä tulee lisäksi selvittää, millaisia muutoksia on tarpeen ja mahdollista tehdä unionin rakenteeseen ja politiikkaan eri aloilla.

Suomen jäsenyyden myötä unioni on saanut ensimmäistä kertaa yhteisen maarajan Venäjän kanssa. Suomen ja koko Euroopan etujen mukaista on, että Venäjän muutos kohti demokratiaa ja markkinataloutta jatkuu. Tämän edesauttamiseksi Suomi käyttää aloitteellisesti hyväkseen EU-jäsenyyden avaamia uusia mahdollisuuksia ja osallistuu unionin Venäjän-politiikan kehittämiseen nykyisten sopimusjärjestelyjen täydentämiseksi ja laajentamiseksi.

Avoimaa Eurooppa

Yhdentyessäänkin Euroopan tulee säilyä ulospäin avoimena ja yhteistyökykyisenä maanosana.

Välimeren alueen, joka myös on EU:n lähi-alue, poliittinen ja taloudellinen tilanne heijastuu voimakkaasti omaan maanosaamme. Suomi osallistuu unionin jäsenenä toimintaan, joka tähtää Välimeren alueen rauhanomaisen poliittisen kehityksen sekä yhteiskunnallisen ja taloudellisen edistyksen vakiinnuttamiseen alueen maissa. Merkittävä askel tässä työssä on EU:n Välimeri-konferenssi marraskuussa 1995.

Unionin jäsenenäkin Suomi ylläpitää ja kehittää kahdenvälisiä suhteitaan unionin ulkopuolisiin maihin, ja tukee unionin ja kolmansien maiden vuoropuhelun ja yhteistyön kehittämistä. Myös EU:n jäsenenä Suomi toimii YK:ssa ja muissa kansainvälisissä järjestöissä merkittäviksi kokemiansa tavoitteiden hyväksi.

Suomen taloudelle myös EU:n ulkopuoliset markkinat ovat tärkeitä. Yhteisen kauppapolitiikan piirissä Suomen perustavoitteena säilyy maailmankaupan esteiden mahdollisimman tehokas poistaminen sekä maailmanlaajuisen moninkeskeisen kauppajärjestelmän vahvistaminen ja laajentaminen. Samalla korostamme kaupan liittyvien sosiaalisten ja ympäristökysymysten käsittelyn tärkeyttä kansainvälisissä yhteyksissä.

Suomi pitää tärkeänä, että EU on mukana maailmanlaajuisessa kestävässä kehityksen politiikassa. Tässä tarvitaan ensisijaisesti tehokkaita kauppapolitiittisia toimia, mutta myös kehitysyhteistyötä ja teknistä apua. EU:n kehitysyhteistyöpolitiikkaan Suomi vaikuttaa omilla arvoillaan ja asiantuntemuksellaan.

3. SUOMEN LÄHIYMPÄRISTÖ

Yhteistyö lähiympäristössämme säilyy Suomen kannalta olennaisen tärkeänä, ja unionijäsenyyks avaa meille tässä suhteessa uusia mahdollisuuksia.

Pohjoismaat

Pohjoismaisen yhteistyön tarve kasvaa EU-jäsenyyden myötä. Suomen, Ruotsin ja Tanskan EU-jäsenyyks avaa niiden yhteistyölle uuden, laajemman toimintaympäristön, jossa maiden yhteisiä etuja voidaan edistää konkreettisissa kysymyksissä. Suomi toimii jatkossakin läheisessä yhteistyössä ETA-maiden Norjan ja Islannin kanssa. Tämän tulee tapahtua niin perinteisen pohjoismaisen yhteistyön kautta kuin myötävai-

kuttamalla unionin ja näiden maiden välisten suhteiden edelleenkehittämiseen.

Lähialueyhteistyö, Itämeren ja Barentsin alueen yhteistyö

EU-jäsenyys avaa Suomelle uusia mahdollisuuksia edistää Pohjolan ja sen kannalta tärkeiden lähialueiden - Baltian, Venäjän sekä Itämeren ja Barentsin alueiden - yhteistyötä.

Lähialueyhteistyö ja kasvava kauppa lisäävät vakautta ja elvyttävät talouselämää Suomen välittömillä lähialueilla, mikä on Suomen ja samalla koko unionin etujen mukaista. Suomen tavoitteena on saada EU:n voimavaroja suunnattua Pietarin, Leningradin alueen, Karjalan ja Kuolan sekä Baltian kehitystä edistäviin yhteistyöhankkeisiin.

Laajempi yhteistyö Itämeren alueella tarjoaa niinikään tulevaisuudessa suuria mahdollisuuksia. Suomi pitää tärkeänä unionin vireille saateen Itämeri-ohjelman toteuttamista.

Suomi toimii näiden alueiden kanssa toteutettavan kaupan ja muun yhteistoiminnan solmu-kohtana. Tähän liittyen ajamme erityisesti unionin ulkopuolellekin ulottuvien yleiseurooppalaisten liikenne- ja energia-alan infrastruktuuri-investointien toteuttamista Pohjois-Euroopassa.

Suomi pyrkii EU:n kautta lisäksi löytämään ratkaisuja ympäristöongelmiin ja ydinlaitosten turvallisuusriskeihin myös lähialueillaan.

ta. Suomi on kuitenkin valmis antamaan unionille toimivaltaa aloilla, joilla tehokas yhteistoiminta on tarkoituksenmukaista. Olemme myös valmiita kehittämään päätöksentekomenettelyjä silloin, kun se on yhteistoiminnan kannalta määrättyillä aloilla välttämätöntä. Tällaisia aloja ovat mm. yhteismarkkinoiden toiminta ja ympäristönsuojelu.

Suomi tulee kiinnittämään erityistä huomiota pienten jäsenvaltioiden aseman turvaamiseen unionin päätöksenteossa, kun vuoden 1996 konferenssissa käsitellään unionin instituutioiden uudistamista. Samalla on huolehdittava siitä, että unioni säilyy foorumina, jolla kaikki jäsenvaltiot haluavat valmistella ja tehdä yhteiset päätöksensä.

Pienen jäsenvaltion kannalta on välttämätöntä, että yhdessä sovitut tavoitteet voidaan toteuttaa. Tältä pohjalta Suomi tukee unionin toimintakyvyn parantamista. Tämä edellyttää mm. sitä, että unionin päätöksenteon menettelyjä selkiytetään ja että tehtyjen päätösten toimeenpano varmistetaan.

Kaikilla unionin jäsenvaltioilla tulee olla tasavertainen mahdollisuus toimia unionin kaikilla aloilla. Tavoitteet ja niiden toteuttamisen aika-tila on määriteltävä aina yhteisesti ja kunnioittaen jäsenvaltioiden tasavertaisia oikeuksia päätöksenteossa. Selkein, yhteisesti hyväksytty ehdoin voidaan poikkeustapauksissa sopia, että jäsenvaltio noudattaa erilaista aikataulua yhteisten tavoitteiden toteuttamisessa.

Kansalaisten unioni

Kansalaiset voivat hyväksyä unionin vain, jos sen toiminnan koetaan vastaavan niitä kansanvallan periaatteita, joihin jäsenmaiden valtiolliset järjestelmät perustuvat. Kansalaisten luottamus vaikuttaa myös unionin toimintakykyyn.

Keskeistä tältä kannalta on päätöksenteon läheisyys, avoimuus ja edustavuus.

Läheisyysperiaatetta tulee soveltaa johdonmukaisesti käytäntöön. On arvioitava, mitä asioita ja kuinka yksityiskohtaisesti jäsenvaltioiden on syytä säännellä yhdessä ja mitkä on paras säilyttää kansallisesti päätettävänä. Suomi arvioi tätä omien erityisolosuhteidensa sekä EU:n kehittämistä koskevien tavoitteidensa pohjalta.

Samosta lähtökohdista unionin jo olemassa olevaa säännöstöä on arvioitava kriittisesti sekä ajanmukaistettava ja yksinkertaistettava sitä. Tarpeettomiksi osoittautuneet säännökset on purettava.

4. MILLAINEN UNIONI?

Toimintakykyinen unioni

Suomi lähtee siitä, että, että Euroopan unionin perusluonne itsenäisten jäsenvaltioiden yhteenliittymänä säilyy. Perustamissopimuksia voivat muuttaa ja unionin toimivallan rajoista päättää vain jäsenvaltiot yksimielisesti.

Keskeisin päätöksentekoeelin EU:ssa on ministerineuvosto, joka toimii yhteisöasioissa komission tekemien esitysten pohjalta. Suomi pitää tätä toimivallan järjestelyä tarkoituksenmukaisena. Ulko- ja turvallisuuspolitiikassa sekä monilta osin oikeus- ja sisäasioissa Suomi haluaa säilyttää hallitustenvälisen yhteistyön pääasiallisena toimintamuotona.

Suomi valmistautuu EU:n vuoden 1996 hallitustenväliseen konferenssiin näistä lähtökohdis-

Suomi perustaa oman toimintansa mahdollisimman suureen avoimuuteen ja pyrkii siihen myös EU:n säädösvalmistelussa ja päätöksenteossa. Tätä koskevat linjaukset on vahvistettu valtioneuvoston 28.12.1994 tekemässä periaatepäätöksessä.

EU:ssa päätöksiä tekevät itsenäiset, täysivaltaiset valtiot. Keskeisessä päätöksentekoaikavälissä, ministerineuvostossa, jäsenvaltioiden edustajina toimivat hallitusten jäsenet. He ovat neuvostossa tekemistään päätöksistä vastuussa kansallisille parlamenteille. Suomi haluaa vastuusuhteiden säilyvän jatkossakin tällaisena.

Euroopan parlamentilla, joka heijastaa EU:n jäsenvaltioiden kansalaisten suorissa vaaleissa ilmaisemaa tahtoa, on merkittävä roolinsa poliittisen hyväksynnän antamisessa EU:ssa tehtäville päätöksille. Koska unioni koostuu itsenäisistä valtioista, Euroopan parlamentti ei kuitenkaan voi korvata jäsenvaltioiden kansanedustuslaitoksia lainsäädäntövallan haltijana.

Valmistelut vuoden 1996 konferenssia varten ovat käynnistymässä. Siellä esiin tulevista asioista tulee käydä avointa ja kattavaa keskustelua myös Suomessa. Konferenssissa tehtäviä päätöksiä tulee valmistella siten, että kansalaisilla on mahdollisuus arvioida konferenssin tuloksia ja kokea kehittyvä unioni omakseen. Eduskuntaa tullaan informoimaan konferenssin valmisteluita ja kuulemaan Suomen neuvottelutavoitteista päätettäessä.

5. POHJOINEN ULOTTUVUUS

Suomen ja Ruotsin jäsenyyden myötä unionin pinta-ala on kasvanut noin kolmanneksella pohjoisia, harvaanasuttuja alueita. Jäsenyytemme on tuonut unioniin kokonaan uudenlaisen pohjoisen ulottuvuuden. Sillä on monitahoinen vaikutus unioniin niin maantieteen, turvallisuuspolitiikan, talouden kuin kulttuurinkin kannalta.

Suomen toiminnan lähtökohtana unionissa ovat pohjoismaiset arvomme. Näitä ovat mm. käsityksemme sukupuolten välisestä tasa-arvosta ja sosiaalisesta oikeudenmukaisuudesta, koulutuksen merkityksestä, ympäristönsuojelusta, samoin kuin voimakas, aina paikallistasolle ulottuva demokratian perinne.

Suomen sijainti, pohjoiset luonnonolot, maan laajuus ja harva asutus vaikuttavat monin tavoin taloudellisen toimintamme edellytyksiin. Suomi aikoo pitää aktiivisesti huolta siitä, että erityisolosuhteemme otetaan huomioon etenkin unio-

nin maatalouspolitiikassa, alue- ja rakennepoliitiikassa, ympäristöpolitiikassa, kuljetuspolitiikassa sekä infrastruktuureja luotaessa.

Liittymissopimuksen tuomat mahdollisuudet tullaan maatalouspolitiikan alalla käyttämään hyväksi. Suomi toimii EU:n maatalouspolitiikan kehittämiseksi siten, että se ottaa huomioon pohjoiset olosuhteemme sekä ympäristöystävällisyyteen, luonnonvarojen kestäväään käyttöön, eläinsuojeluun, tuoteturvallisuuteen ja maaseudun elinvoiman säilyttämiseen liittyvät näkökohdat.

Suomi tulee toimimaan aloitteellisesti unionin alue- ja rakennepoliitiikan kehittämiseksi Suomen erityisolosuhteet huomioon ottavalla tavalla. Nykyisten rakennerahastojen ohjelmakauden päättyessä vuonna 1999 Suomi pyrkii niiden uudistamiseen siten, että Suomen tarpeet, kokemukset ja näkemykset otetaan huomioon. Erityisen tärkeää on jäsenyysneuvotteluissa sovitun uuden harvaan asutukseen perustuvan tukimahdollisuuden jatkaminen ja kehittäminen nyt käynnissä olevan ohjelmakauden kokemusten pohjalta.

Ekologisesti arat pohjoiset luonnonolomme ja riippuvuutemme uusiutuviin luonnonvaroihin ovat perustana Suomen osallistuessa yhteisen ympäristöpolitiikan muotoiluun. Suomi tähtää tehokkaaseen yhteiseen toimintaan kaikissa selaisissa ympäristö- ja luonnonsuojelukysymyksissä, joista huolehtiminen edellyttää unionimaiden rajat ylittäviä toimenpiteitä. Tällaisissa tapauksissa Suomi kannattaa sitovien ympäristönormien tiukentamista. Kaikkien jäsenmaiden tulisi ottaa käyttöön hiilidioksidivero. Lisäksi Suomi pyrkii siihen, että sisämarkkinoiden toimintaan liittyvä, ympäristöä koskevien yhteisönormien luoma suojataso on mahdollisimman korkea.

Liittymissopimuksessa tunnustetaan Suomen erityistarpeet kuljetusyhteyksien alalla. Suomi toimii aktiivisesti siten, että tämä määräys johtaa konkreettisiin toimenpiteisiin erityisesti unionin maantiekuljetuksia koskevia säännöksiä ja yleiseurooppalaisia verkostoja kehitettäessä.

6. TALOUDELLINEN KEHITYS, SOSIAALINEN VASTUU, KULTTUURI

Unionin tavoitteiden saavuttamisessa taloudellisella yhdentymisellä on keskeinen asema. EU:n jäsenenä Suomi pyrkii hyödyntämään taloudellisesti yhdentyvän Euroopan tuomat edut ja mahdollisuudet.

Kestävä talouskasvu ja hyvinvointi perustuvat yritteliäisyyteen ja tehokkaaseen kilpailuun vapailla markkinoilla luonnonvarojen ja luonnon sietokyvyn asettamissa rajoissa. Toisaalta eurooppalaiseen hyvinvointikäsitteeseen kuuluu yhteisvastuun periaate, jonka mukaan taloudellisen toiminnan tulokset jaetaan oikeuden mukaisesti.

Suomen ja unionin keskeinen ongelma on suuri rakenteellinen työttömyys, jota on hoidettava sekä kansallisin että yhteisin toimenpitein. Suomi toimii aktiivisesti kasvua, kilpailukykyä ja työllisyyttä sekä sosiaalipolitiikkaa koskevissa Valkoisissa kirjoissa määriteltyjen päämäärien ja strategioiden edistämiseksi. Työllistämistrategioissa on infrastruktuuri-investointien edistämisen sekä verorakenteen ja työelämän uudistusten lisäksi tärkeää huomioida inhimillisten voimavarojen kehittäminen ja aktiivisen työvoimapolitiikan keinot.

Lisääntyneen taloudellisen tehokkuuden lähtökohtia unionissa ovat yhteismarkkinat ja yhteinen kilpailupolitiikka. Suomi tukee EU:n sisämarkkinoiden ja kilpailun kehittämistä, erityisesti kilpailua vääristävien valtiontukien karsimista ja tukien valvonnan tehostamista, kilpailun lisäämistä energia- ja telemarkkinoilla, julkisten monopolien purkamista, rahoitusmarkkinoiden monipuolistamista ja turvallisuuden lisäämistä, välillisen verotuksen harmonisoinnin jatkamista sekä pienten ja keski suurten yritysten toimintaedellytysten parantamista. Suomi tukee myös unionin teollisuus- ja energiapolitiikan kehittämistä eurooppalaisen teollisuuden kilpailukyvyä edistämiseksi.

Suomi tähtää kuluttajien suojan ja työympäristön laadun turvaamiseksi tarvittavien, sisämarkkinoiden toimintaa säätelevien yhteisönormien mahdollisimman korkeaan tasoon. Lisäksi jäsenvaltioilla tulee säilyä mahdollisuus korkeamman suojan ylläpitämiseen kansallisella lainsäädännöllä sikäli kuin tästä ei aiheudu haittaa sisämarkkinoiden toiminnalle.

Vakaan ja tasapainoisen taloudellisen kehityksen edistämiseksi sekä korkean työllisyystason saavuttamiseksi Suomi tukee EU:n talouspolitiikan yhteensovittamisen tavoitteita. Suomi pitää tärkeänä ns. lähentymiskriteerien saavuttamisen kannalta tarpeellisia vakauttamis- ja rakennepoliittisia toimia.

Taloudellisen ja etenkin rahataloudellisen vakauden edistämiseksi Suomi tukee etenemistä EU:n talous- ja rahaliiton (EMU) kolmanteen vaiheeseen asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

EMU:n kolmanteen vaiheeseen osallistumisen ehdot ovat alhainen inflaatio, julkisen talouden tasapaino ja alhainen velkaantumisaste, alhainen korkotaso sekä vakaa valuuttakurssi. Nämä tavoitteet ovat myös terveen kansallisen talouspolitiikan lähtökohtia. Lopullisen päätöksen rahaliiton kolmanteen vaiheeseen osallistumisesta tekee eduskunta.

EU:n omien varojen kohdentamisen ja käytön tehokkuutta on valvottava johdonmukaisesti ja estettävä taloudelliset väärinkäytökset.

Suomi toimii EU:n toiminnan tehostamiseksi tutkimus- ja tuotekehitys- sekä koulutuspolitiikassa Suomen kannalta tärkeissä kysymyksissä. Erityistä huomiota on kiinnitettävä huipputekniikan kehittämiseen ja ympäristöä ja luonnonvaroja säästävän teknologian monipuoliseen soveltamiseen. Suomi osallistuu aktiivisesti EU:n tietoyhteiskuntaohjelman valmisteluun ja toteutukseen. Korkeatasoinen suomalainen osaaminen luo tähän hyvät edellytykset. Suomi kiinnittää luonnontieteiden ja teknisten alojen ohella huomiota myös yhteiskunnallisiin ja humanistisiin aloihin. Tavoitteena ei tällöinkään ole jäsenvaltioiden sivistyspolitiikan harmonisointi.

Suomi toimii aktiivisesti työelämää ja sosiaalipolitiikkaa koskevan ns. sosiaalisen ulottuvuuden kehittämiseksi. Suomi korostaa erityisesti sukupuolten välisen tasa-arvon edistämistä unionissa. Suomi tukee sellaisen sosiaali- ja terveyspolitiikan aikaansaamista, jolla ennaltaehkäistään sosiaalisten ongelmien syntyä ja joka siten myös turvaa unionin kilpailukyvyä säilymistä. Suomi ottaa osaa sosiaali- ja terveyspoliittisiin ohjelmiin ja alan tutkimus- ja kehittämistoimintaan.

Suomi tukee sosiaalisen ulottuvuuden kehittämistä sekä työelämän että perinteisen sosiaaliturvan alalla siten, että yhteisesti sovitaan vain vähimmäistasosta, jonka yli jäsenmaat voivat halutessaan mennä, ja että toteuttamistavat pysyvät kansallisessa päätösvallassa. Työntekijöiden perusturvatason alittavien työehtojen käyttöä kilpailukeinona ei tule sallia. Suomi jatkaa unionin jäsenenä avointa ja tiivistä valmistelu yhteistyötä työmarkkinaosapuolten kanssa sosiaalisen ulottuvuuden piiriin liittyvissä asioissa.

Suomen keskeisenä tavoitteena on, että jäsenvaltioiden kulttuurien kehittyminen varmistetaan niiden omista lähtökohdista käsin. Suomen mielestä kansallisten ja paikallisten kulttuurien omaleimaisuus ja moninaisuus on unionin elinvoiman keskeinen lähde.

